

Економіка та управління національним господарством

УДК 338. 23:336

Демчук Наталія Іванівна

*доктор економічних наук,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Демчук Наталия Ивановна

*доктор экономических наук,
профессор кафедры финансов, банковского дела и страхования
Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет*

Demchuk Natalya

*Doctor of Economics,
Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance
Dnipro State Agrarian and Economic University*

Ткаліч Ольга Вікторівна

*кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Ткалич Ольга Викторовна

*кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики
Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет*

Tkalich Olga

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Economics
Dnipro State Agrarian and Economic University*

Петренко Тетяна Сергіївна

*студентка факультету обліку і фінансів
Дніпровського державного аграрно-економічного університету*

Петренко Татьяна Сергеевна

*студентка факультета учета и финансов
Днепропетровского государственного аграрно-экономического университета*

Petrenko Tatiana

Student of the Faculty of Accounting and Finance

Dnipro State Agrarian and Economic University

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УКРАИНЕ
CURRENT SITUATION AND PROSPECTS OF INVESTMENT
DEVELOPMENT IN UKRAINE**

Анотація. У статті досліджено роль і значення інвестиційної діяльності для економіки України. Проаналізовано зміни в інвестиційній діяльності за 2018- 2019 роки. Виокремлено негативні фактори, що стримують розвиток інвестиційних процесів на сучасному етапі. Запропоновано шляхи підвищення інвестиційної привабливості національної економіки з метою стимулювання інвестиційних процесів у країні.

Відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності поняття інвестиційної діяльності пов'язана із здійсненням фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів, а також із придбанням та реалізацією необоротних активів.

Інвестиційна діяльність повинна позитивно сприяти на економіку країни та соціальне становище, а саме: випуск і розповсюдження нових технологій та техніки, фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін продуктивних сил, реалізація довгострокових наукових проектів з великими стоками окупності, сприяти розробці та впровадження нових, ресурсозберігаючих, екологічнобезпечних технологій призначених для поліпшення соціально- економічного та екологічного становища країни.

Інвестиційна діяльність в Україні перебуває у важкому стані, адже, є низка факторів, котрі негативно впливають на її стан. Вітчизняні та іноземні інвестори з обережністю ставляться до української підприємств, дже, мають ризик втратити вкладені інвестиції та не отримати прибуток.

В данній статті представлені шляхи покращення інвестиційног кімату в Україні, що сприятиме розвитку економіки, соціального стану населення, розвитку міжнародних зв'язків, закріплені на світовому ринку українських підприємств тощо.

Ключові слова: *інвестиційний клімат, інвестори, іноземні інвестиції, підприємство, світова фінансово-економічна криза, капітал.*

Аннотація. *В статье исследована роль и значение инвестиционной деятельности для экономики Украины. Проанализированы изменения в инвестиционной деятельности за 2018- 2019 годы. Выделены негативные факторы, сдерживающие развитие инвестиционных процессов на современном этапе. Предложены пути повышения инвестиционной привлекательности национальной экономики с целью стимулирования инвестиционных процессов в стране.*

Соответствии с международными стандартами финансовой отчетности понятие инвестиционной деятельности связана с здійсненням финансовых инвестиций, которые не являются составной частью эквивалентов денежных средств, а также с приобретением и реализацией необоротных активов.

Инвестиционная деятельность должна положительно способствовать на экономику страны и социальное положение, а именно: выпуск и распространение новых технологий и техники, фінансування фундаментальных исследований для осуществленные качественных изменений производительных сил, реализация довгосторокових научных проектов с большими стоками окупаемости, спияты разработке и

внедрению новых, ресурсосберегающих, экологичнобезопасных технологий предназначенных для улучшения социально-экономического и экологического положения страны.

Инвестиционная деятельность в Украине находится в тяжелом состоянии, ведь, есть ряд факторов, которые негативно влияют на ее состояние. Отечественные и иностранные инвесторы с осторожностью относятся к украинским предприятиям, и, имеют риск потерять вложенные инвестиции но не получить прибыль.

В данной статье представлены пути улучшения инвестиционного климата в Украине, что будет способствовать развитию экономики, социального положения населения, развития международных связей, закрепленные на мировом рынке украинских предприятий и тому подобное.

Ключевые слова: инвестиционный климат, инвесторы, иностранные инвестиции, предприятие, мировой финансово-экономический кризис, капитал.

Summary. *The article examines the role and importance of investment activity for the Ukrainian economy. Changes in investment activity for 2018-2019 are analyzed. The negative factors that hinder the development of investment processes at the present stage are highlighted. Ways to increase the investment attractiveness of the national economy with the aim of stimulating investment processes in the country are proposed.*

In accordance with International Financial Reporting Standards, the concept of investment activity is related to the making of financial investments that are not part of cash equivalents, as well as the acquisition and sale of non-current assets.

Investment activities should positively contribute to the country's economy and social status, namely: the release and dissemination of new technologies and techniques, the financing of basic research for the implementation of qualitative changes in productive forces, the implementation of long-term scientific projects

with large runoff payback, spearhead the development and introduction of new, resource eco-friendly technologies designed to improve the socio-economic and environmental situation of Cain.

Investment activity in Ukraine is in a difficult state, because there are a number of factors that negatively affect its condition. Domestic and foreign investors are wary of Ukrainian enterprises, so they are at risk of losing their investment and not making a profit.

This article presents ways to improve the investment room in Ukraine, which will contribute to the development of the economy, social status of the population, the development of international relations, fixed on the world market of Ukrainian enterprises and more.

Key words: *investment climate, investors, foreign investments, enterprise, global financial and economic crisis, capital.*

Постановка проблеми. Інвестиції є совою ефективного функціонування господарської системи і охоплюють всі сфери господарської діяльності, визначаючи процес соціально-економічного розвитку. Дивлячись на ситуацію в цілому, можна сказати, що формування інвестиційного середовища в Україні відбувається в умовах соціально-економічної кризи. На сьогоднішній день, чимало подій вплинуло на розвиток економіки. Соціально- економічний розвиток країни напряму залежить від рівня її інвестиційної привабливості. Існування інвестиційно непривабливих факторів перешкоджають розвитку економіки, створенню та розширенню підприємств тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням функціонування інвестиційного комплексу, державного регулювання інвестиційних потоків та активізації інвестиційної діяльності в Україні присвячені наукові праці А. Асаула, І. Бланка, Л. Борщ, В. Гейця, Н. Ковтун, А. Музиченка, В. Осецького, А. Пересади, В. Федоренка та ін.

Формулювання цілей статті (потановка завдання) є аналіз сучасних тенденцій та проблем інвестиційному комплексі України.

Виклад основного матеріалу. Тенденції розвитку національної економіки в цілому та окремих її секторів значною мірою залежить від активності інвестиційного процесу. Інвестиції стимулюють зростання ВВП та обсягів виробництва, доходів і сукупного попиту, розширення підприємств (створення філій чи дочірніх компаній), створення сприятливих умов на ринку праці тощо. Інвестиції в основний капітал створюють основу для розширеного відтворення.

Зазвичай у процесі планування своєї бізнес- діяльності інвестори детально вивчають інвестиційну діяльність певної країни, щоб уникнути ризику та отримати прибуток. Для стандартизації цих даних створено міжнародні рейтинги, що порівнюють інвестиційний клімат країн. Кожного року Світовий банк публікує дослідження Doing Business, яке відображає рейтинг легкості ведення бізнесу у 190 країнах світу за 10 критеріями, наприклад, такими як реєстрація бізнесу, отримання дозволу на будівництво, реєстрація власності, кредитування, захист прав інвесторів, оподаткування, забезпечення виконання контрактів тощо. За даними Doing Business 2019 Україна піднялася на п'ять позицій та зайняла 71 місце. Для порівняння, Білорусь зайняла 37 місце, Польща – 33, Росія – 31, у першу трійку увійшли Нова Зеландія, Сінгапур та Данія [1, с. 41, 45].

Статистичні дані щодо залучення інвестицій в Україну показують, що потрібно враховувати те, що частина з них - це гроші українських підприємців, які виводяться у закордонні банки, а потім перераховуються як інвестиції в економіку України (реінвестиції). Відповідно до оприлюднених даних Державної служби статистики, у 2018 році в Україну надійшло близько 2 869,9 млн дол. США прямих інвестицій , що на 350 млн дол. США більше, ніж у 2017 році. Серед головних країн-інвесторів можна виділити Нідерланди, Російську Федерацію, Кіпр та Австрію, а основною галуззю інвестування стала фінансова та страхова діяльність. Безумовно,

одним із найголовніших завдань для України залишається створення привабливого інвестиційного клімату, що безперечно пов'язане з належним законодавчим регулюванням [3].

Залучення довгострокових іноземних інвестицій та активізація діяльності з їх «просування» протягом усіх років незалежності України було одним із пріоритетних завдань її економічної політики, що визначалися низкою офіційних документів. Проте, на сьогодні результати є невтішними, і великі західні інвестори з обережністю ставляться до України.

Статистика свідчить, що за останні кілька років спостерігається спад іноземних та вітчизняних інвестицій. Згідно з інформацією ЄБА причинами, що негативно впливають на бажання інвесторів вкладати кошти, є: корупція та неефективна судова система (неможливість захистити право власності чи справедливо вирішити бізнес-суперечку), питання виділення земельних ділянок і відшкодування ПДВ, а також подолання технічних бар'єрів у торгівлі та проходження митних процедур. Серед інших причин: нечіткість та непрозорість законодавчих норм, які можна трактувати неоднозначно, а також практика частих змін законодавства; високий рівень бюрократії (необхідність отримання великої кількості дозвільних документів у різних інстанціях); перевищення повноважень органами контролю та перевірки. Крім того, слабкість державних інститутів та ігнорування органами державної влади проблем інвесторів створюють невизначеність і псують імідж нашої держави як надійного бізнес-партнера. Усе це змушує потенційного інвестора упереджено ставитися до України [8, с. 315].

Також, досить негативно вплинула на інвестиційний клімат в Україні світова фінансово-економічна криза у 2008-2009 рр. та військова агресія Російської Федерації. Саме ці фактори, досить, негативно вплинули на очікування інвесторів, щодо подальших інвестиційних проектів та спричинили скорочення надходжень інвестиційних коштів або навіть вибуття капіталів.

Вищенаведені чинники є лідерами у створенні перешкод інвестиційної діяльності за результатами регулярного опитування іноземних інвесторів в Україні, яке Dragon Capital, Європейська Бізнес Асоціація та Центр Економічної Стратегії провели в квітні 2019 року. Виходячи з результатів даного опитування перед Україною постало завдання суть якого полягає не лише в активному залученні нових, а також у втриманні на території України наявних іноземних інвесторів.

Але є низка досить таки інвестиційно привабливих факторів, які сприяють розвитку розширення інвестиційної діяльності в Україні, а саме: вигідне географічне розташування на перетині основних транспортних шляхів між Європою та Азією, дешева робоча та водночас кваліфікована сила, необмежений внутрішній ринок товарів і послуг, розвинена інфраструктура (наявність портів, мостів, летовищ, складів, систем зв'язку, водопостачання), науковий потенціал та інше.

Для української економіки важливі інвестиції саме з країн, які є технологічними лідерами та спеціалізуються на виробництві товарів з високою часткою доданої вартості, а саме зі «старих» країн-членів Європейського Союзу (Франції, Італії, Німеччини), а також США та Японії. Залучення іноземних інвестицій дає змогу країні отримати ряд вигод основними з яких є поліпшення платіжного балансу, комплексне та раціональне використання ресурсів, розвиток новітніх технологій та ноу-хай, досягнення соціально- економічного ефекту, розвиток експортного потенціалу, що дає змогу витіснити імпорتنу продукцію або сировину та знизити рівень залежності від неї. Водночас інвестиційна діяльність є потенційним джерелом загроз таких як, використання сировинних ресурсів та забруднення навколишнього середовища, зростання залежності країни від іноземного капіталу, зниження конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників тощо.

Разом з тим процеси міжнародної міграції капіталу свідчать про те, що Україна не може залишатися осторонь від активного залучення та використання інвестиційного капіталу.

Протягом декількох років в Україні спостерігається поживлення інтересу до галузі корпоративного права, що, відповідно, зумовлює значні зміни у законодавчому регулюванні. Так, за останній рік в Україні було прийнято ряд законів, що спрощують введення бізнесу. У першу чергу, було введено корпоративні договори, що є новинкою для українського законодавства, однак у міжнародній практиці це – розповсюджений інструмент, відомий під назвою «shareholders' agreement». Укладення корпоративного договору забезпечує учасникам ТОВ значний простір для врегулювання своїх відносин та значно підвищує інвестиційну привабливість України в очах потенційного інвестора. На визначених умовах корпоративного договору сторони можуть взяти на себе зобов'язання реалізовувати свої корпоративні права в певний спосіб та утриматися від їх реалізації.

Окрім цього, Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» надає свободу учасникам ТОВ для встановлення індивідуальних правил гри. Зокрема, кількість відомостей, що мають обов'язково міститися в статуті значно скоротилася, а учасникам надано можливість врегулювати більшість питань на власний розсуд [9].

Також важливим для захисту інтересів українських та іноземних інвесторів є запровадження наглядової ради, що дозволяє інвесторам здійснювати контроль над діяльністю менеджменту компанії.

Тривалий час в Україні діяла низка законодавчих положень, які обмежували рух капіталу та створювали жорсткий контроль за валютними операціями, що негативно впливало на інвестиційну привабливість країни. Однак, у 2019 році застаріле законодавство нарешті було змінено. Так, 7 лютого 2019 року набрали чинності Закон України «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII від 21 червня 2018 року та нові правила валютного

регулювання, які значно лібералізують порядок здійснення валютних операцій. Нові правила спрощують проведення операцій з надання нерезидентами кредитів (позик) українським позичальникам за допомогою створення автоматизованої інформаційної системи Нацбанку «Кредитні договори з нерезидентами», дозволяють купівлю та обмін іноземної валюти, відкриття поточних банківських рахунків як у гривнях, так і в іноземній валюті. Однак, досі збережено низку обмежень, хоча і дещо пом'якшених.

Що стосується галузевих пріоритетів, то в іноземних інвесторів вони різні: на сьогодні ПІІ наявні в усіх галузях української економіки. Водночас більшість інвесторів, представлених на українському ринку, охоче інвестують у галузі переробної промисловості, а також сферу оптової та роздрібною торгівлі — там, де швидко з'являються нові товари, змінюється асортимент, швидко окупаються витрати та невисокі комерційні ризики. Також популярними є галузі, що не потребують довгострокових капіталовкладень і освоєння нових технологій, зокрема фінансовий сектор та сектор нерухомості.

Першочергово ПІІ повинні сприяти стійкому та збалансованому розвитку, структурній модернізації національної економіки, підвищенню рівня її міжнародної конкурентоспроможності. Пріоритетом мають стати ПІІ у розвиток високотехнологічних виробництв, що сприяють розширенню експортного потенціалу та посилюють конкурентоспроможність українських товарів на світових ринках.

Водночас не йдеться про нехтування напрацьованими зв'язками у традиційних галузях української економіки, в які інвестори вклали кошти. Це, зокрема, харчова та хімічна промисловість, металургія, машинобудування, виробництво будівельних матеріалів та сільське господарство.

У рейтингу Doing Business 2019 Україна продемонструвала найбільше зростання в таких категоріях, як оподаткування, міжнародна торгівля і захист прав інвесторів. Також, слід відзначити, що рейтингове агентство

Moody's Investors Service підвищило суверенний рейтинг України. Зміна рейтингу пов'язана з початком нової кредитної програми Міжнародного валютного фонду. Крім того, у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності (ГІК) 2017/2018 Україна покращила свої позиції і зайняла 81 місце серед 137 країн світу, які досліджувались (у ГІК 2016/2017 – 85 місце серед 138 країн).

Актуальним завданням сьогодення залишається покращення інвестиційного клімату України, а саме удосконалення організаційної та правової бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного середовища й формування та зміцнення кокурентних позицій вітчизняної економіки на світовому ринку.

За даними Держстату надходження прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в Україну у січні-червні 2019 року склали 1259,5 млн.дол.США.Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 01.07.2019 року становив 33724,4 млн.дол. США.У I півріччі 2019 року приріст іноземних інвестицій в економіку України склав 839,6 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності [3].

Станом на 01.07.2019 найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до підприємств промисловості – 33,3 % та установ та організацій, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 16,6%.

До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 29,4%, Нідерланди – 22,0%, Велика Британія – 6,1%, Німеччина – 5,2%, Швейцарія – 4,9%, Австрія – 3,4% і Віргінські Острови (Брит.) - 3,1%.

На сьогодні, здійснюються кроки, що в майбутньому сприятимуть стабільному розвитку економіки України та активізації інвестиційної діяльності.

З метою залучення ПІІ багато країн вдаються до запровадження податкових пільг. Досвід України у цьому контексті ще у 1990-х років виявився негативним, що було пов'язано зі зловживанням пільгами (ухилення від сплати податків, створення підприємств з надзвичайно малими розмірами інвестицій з метою одержання гарантованих державою податкових пільг) та появою псевдо інвесторів.

Податкові пільги, якщо й повинні надаватися інвесторам, то виключно з перспектив інноваційного розвитку галузей. Також вони не повинні чинити негативний вплив на державний бюджет. Сьогодні ж Податковим та Митним кодексами України, а також окремими законами передбачена державна підтримка інвестиційних проектів через звільнення від сплати імпортного мита, звільнення та відстрочку ПДВ, а також надання інших податкових пільг [4, с. 400].

Одним із інструментів, що дозволить залучити в державний сектор економіки додаткові інвестиційні ресурси та сприятиме розвитку партнерських відносин держави та бізнесу, є державно-приватне партнерство (ДПП), яке сьогодні в умовах розвитку економіки нашої країни є актуальною формою співробітництва між державними та приватними партнерами.

Впровадження механізму ДПП сприятиме реалізації державної політики, орієнтованої на міжнародні стандарти та чітко спрямованої на підвищення соціальних стандартів життя населення.

Основними перевагами використання механізму ДПП для держави та суспільства, зокрема, є:

- 1) підвищення якості та своєчасності надання послуг;
- 2) підвищення ефективності використання бюджетних коштів;
- 3) залучення додаткових фінансових ресурсів у створення чи модернізацію інфраструктурних об'єктів;
- 4) підвищення зайнятості населення, стимулювання економічного зростання з широким використанням інновацій та сучасних технологій;

5) залучення всіх груп інтересів до реалізації стратегій соціально-економічного розвитку, посилення довіри та порозуміння у суспільстві.

Основними напрямками вдосконалення інвестиційної привабливості України для іноземних інвесторів повинні стати [5, с. 29]: послідовне зниження тиску на інвесторів та відсутність диверсифікованих джерел інвестицій, нерівномірність їх розподілу між регіонами; створення дієвих механізмів управління інвестиційною діяльністю; реструктуризація економіки, пріоритетне залучення інвестицій у галузі, що особливо потребують капіталовкладень; мотивація суб'єктів господарювання стосовно довгострокових вкладень, а також населення щодо вкладення коштів в розвиток економіки, а не на споживання; стимулювання реінвестування; вдосконалення інвестиційного законодавства та забезпечення його стабільності; забезпечення гарантій інвесторам; відповідність витрачання інвестиційних ресурсів їх надходженню [6, с. 22].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Інвестиційна діяльність є досить важливою складовою розвитку підприємства та економіки України загалом. Проте на сьогодні інвестиційний клімат у країні є не досить сприятливим для іноземних інвесторів, що стримує нові потоки іноземних капіталовкладень та розвиток економіки.

Перед країною стоїть важливе завдання в подоланні негативних факторів. Для того, щоб збільшити привабливість іноземних інвестицій в підприємницьку діяльність, необхідно вдосконалити нормативно-правову базу, яка б чітко визначала права інвесторів та давала їм можливість вільно вкладати вільні кошти в підприємства України; створити освітні центри, які б навчали та інформували громадян України щодо інвестиційної діяльності, а також надавали приклади щодо залучення іноземних інвесторів; запозичити міжнародний досвід щодо інвестиційної діяльності підприємств; нейтралізувати негативні ефекти інвестиційної діяльності,

Вдосконалення інвестиційної діяльності в Україні позитивно вплине на розвиток підприємств та економіки України загалом.

Література

1. Бульбах Н.В. Форми державного регулювання інвестиційної діяльності / Н.В. Бульбах // Держава та регіони. Сер.: Економіка та підприємництво. 2005. № 1. С. 41–45.
2. Денисенко М.В. Можливості активізації інвестування у сучасних умовах / М.В. Денисенко // Економіка України. 2004. № 8. С. 28–32.
3. Державна служба статистики України : офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : [навч. посібник] / А.П. Дука. К. : Каравела, 2007. 424 с.
5. Затонацька Т.Г. Стратегія нарощування інвестиційного потенціалу національної економіки / Т.Г. Затонацька, В.Л. Отецький // Фінанси України. 2006. № 7. С. 38–49.
6. Квасницька Р.С. Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки. 2014. Вип. 26. С. 198–203.
7. Комариця Л.Л. Аналіз інвестиційної діяльності підприємств в Україні: проблеми і перспективи розвитку / Л.Л. Комариця, Л.С. Нікіфоряк. URL: http://www.rusnauka.com/9_DN_2010/Economics/61389.doc.htm
8. Малько К.С. Інвестиційний клімат та інвестиційна привабливість України: чинники їх формування в сучасних умовах / К.С. Малько // Актуальні проблеми економіки. 2015. № 3. С. 100–105.
9. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні : [навч. посібник] / А.С. Музиченко. К. : Кондор, 2005. 406 с.
10. Конституція України, прийнята Верхов. Радою України 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. 2018. № 13, ст. 69.

References

1. Bulbakh N.V. Formy derzhavnoho rehuliuвання investytsiinoi di-yalnosti / N.V. Bulbakh // Derzhava ta rehiony. Ser.: Ekonomika ta pidpriemnytstvo. 2005. No 1. S. 41–45.
2. Denysenko M.V. Mozhlyvosti aktyvizatsii investuvannya u suchas-nykh umovakh / M.V, Denysenko // Ekonomika Ukrainy. 2004. No 8. S. 28–32.
3. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy : ofitsiyni sait. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Duka A.P. Teoriia ta praktyka investytsiinoi diialnosti. Investuvannya : [navch. posibnyk] / A.P. Duka. K. : Karavela, 2007. 424 s.
5. Zatonatska T.H. Stratehiia naroshchuvannya investytsiinoho potentsialu natsionalnoi ekonomiky / T.H. Zatonatska, V.L. Otetskyi // Finansy Ukrainy. 2006. No 7. S. 38–49.
6. Kvasnytska R.S. Naukovyi visnyk Bukovynskoho derzhavnoho finansovo-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky. 2014. Vyp. 26. S. 198–203.
7. Komarytsia L.L. Analiz investytsiinoi diialnosti pidpriemstv v Ukraini: problemy i perspektyvy rozvytku / L.L. Komarytsia, L.S. Nikiforiak. URL: http://www.rusnauka.com/9_DN_2010/Economics/61389.doc.htm
8. Malko K.S. Investytsiyni klimat ta investytsiina pryvably-vist Ukrainy: chynnyky yikh formuvannya v suchasnykh umovakh / K.S. Malko // Aktualni problemy ekonomiky. 2015. N 3. S. 100–105.
9. Muzychenko A.S. Investytsiina diialnist v Ukraini : [navch. posibnyk] / A.S. Muzychenko. K. : Kondor, 2005. 406 s.
10. Konstytutsiia Ukrainy, pryiniata Verkhov. Radoiu Ukrainy 28.06.1996 r., № 254k/96-VR // Vidom. Verkhov. Rady Ukrainy. 2018. № 13, st. 69.